

Finansdepartementet
103 33 Stockholm
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Remissvar avseende Regeringskansliets promemoria En tillfällig förstärkning av stödet vid korttidsarbete (Fi2020/01877/S1)

Efter en förhållandevis kort svarstid har förvaltningsrätten, utifrån de aspekter som domstolen har att beakta, inte något att invända mot förslagen i promemorian som sådana. I frågan om förslagets effekter för de allmänna förvaltningsdomstolarna (s. 21 f) har emellertid domstolen följande synpunkter.

Nu aktuellt förslag gäller endast införandet av en ytterligare, fjärde, nivå för arbetstids- och löneminskning. Att denna nivå i sig inte kommer att medföra någon större ökning av antalet beslut framstår som sannolikt. Förslaget i denna del bör emellertid ses i ljuset av hur den tidigare lagändringen om införandet av ett permanent system för korttidsarbete bereddes och då särskilt den reglering som medger en tillfällig ökning av statens andel av kostnaden för korttidsarbete (avsnitt 5.7 i prop. 2019/20:132). I denna del utgör lagstiftningen en tidsbegränsad åtgärd i syfte att mildra de ekonomiska konsekvenserna som covid-19 innebär för företagen i Sverige. Enligt uppgifter i propositionen har denna del av lagstiftningen inte remitterats utan det har endast hämtats in synpunkter från Tillväxtverket och Konjunkturinstitutet (a. prop. s. 29). Förvaltningsdomstolarna har således inte getts möjlighet att yttra sig frågan om vilka konsekvenser den temporära lagstiftningen kan antas få för deras verksamhet – trots att den betydligt högre stödnivå som regleras i denna kan förväntas göra stödet attraktivt och generera ett mycket stort antal ansökningar. Den konsekvensanalys som tidigare remitterats synes utgå från stöd till i snitt 7 500 personer/månad (a prop.s. 84).

I nu aktuell remiss, där alltså en fjärde stödnivå föreslås, prognostiserar Finansdepartementet att i snitt 270 000 personer/månad kommer att omfattas av korttidsarbete under perioden mars – december 2020 (s. 17). Av uppgifter som Tillväxtverket lagt ut på sin hemsida den 22 april 2020 framgår att det under de två första veckorna kommit in 40 000 ansökningar om stöd för korttidsarbete och att stöd beviljats för mer än 200 000 personer. Det skiljer sig alltså högst väsentligt från den prognos som tidigare synes ha varit föremål för remiss till förvaltningsdomstolarna. Dessa förhållanden sammantagna med de utökade kontrollmöjligheter som föreslås för att undvika missbruk ger anledning anta att den temporära lagstiftningen totalt sett kommer att generera betydligt fler mål till förvaltningsdomstolarna än vad som förutspåts i såväl den nu aktuella promemorian som i tidigare proposition. Det är enligt förvaltningsrättens mening nödvändigt att effekterna för förvaltningsdomstolarna utreds särskilt med avseende

på konsekvenserna av den temporära lagstiftningen. Innan dess är det inte möjligt att göra en konsekvensanalys för domstolarnas del. I sammanhanget är det också viktigt att betona att Tillväxtverket ska hantera dessa ärenden skyndsamt (37 § tredje stycket lagen [2013:948] om stöd vid korttidsarbete). Med hänsyn till syftet med stödet i fråga kommer även förvaltningsdomstolarna med stor sannolikhet att behöva pröva frågor om stöd med förtur.

Avslutningsvis vill förvaltningsrätten också påpeka det i dagsläget inte är känt vilken eller vilka förvaltningsrätter som kommer att hantera de överklaganden som görs. Forumfrågan styrs av var beslutet fattas (14 § andra stycket lagen [1971:289] om allmänna förvaltningsdomstolar). När det gäller myndigheter med hela landet som verksamhetsområde är det den beslutande enhetens geografiska placering som avgör var beslutet ska anses vara fattat (se RÅ 1995 ref. 20 och von Essen, Förvaltningsprocesslagen m.m., kommentar till 14 § lagen om allmänna förvaltningsdomstolar). I nuläget är det alltså oklart vilken eller vilka förvaltningsrätter som kommer att hantera besluten i fråga. Mot den bakgrunden är det olyckligt att inte fler förvaltningsrätter getts tillfälle att yttra sig över remissen. Detta gäller givetvis särskilt förvaltningsrätten i Stockholm.

En fråga som bör övervägas är alltså var dessa mål ska handläggas. Aktuell lagstiftning kommer inom kort att ge upphov till ett stort antal mål. Denna målanhopning kommer att belasta förvaltningsdomstolarnas personalresurser, i all synnerhet som målen behöver hanteras med viss förtur. Anhopningen torde bli tillfällig, varför långsiktiga personalrekryteringar inte blir aktuella; härtill kommer domstolarnas ansträngda ekonomiska läge. Den lösning som måhända ger minst antal negativa konsekvenser är att låta landets samtliga förvaltningsrätter handlägga målen; dessa är sannolikt inte av så svår beskaffenhet att specialisering behöver eftersträvas. Genom att låta forumfrågan avgöras av företagens säte åstadkoms en önskvärd spridning av dessa mål.

Detta yttrande har beslutats av lagmannen Lennart Furufors efter föredragning av rådmannen Cecilia Nermark Torgils.

Lennart Furufors

lagman